

DODELJENA KNJIŽEVNA NAGRADA „HERCEG JANOŠ”

LAUREAT IŠTVAN BESEDEŠ

• Gradska biblioteka „Karlo Bijelicki” objavila je dvojezičnu knjigu pesama Ištvan Besedeša pod nazivom „Kokon”

Književniku iz Sente **Ištvanu Besedešu** (1961), u ponedeljak uveče uručena je književna nagrada „Herceg Janoš”, čiji utemeljitelj je Džepno pozorište „Berta Ferenc”. Nagrada se dodeljuje u okviru „Podunavskih dana Janoša Hercega” autorima koji kroz svoj rad prepoznaju i predstavljaju osobenosti regije u kojoj žive, u skladu sa filozofijom Janoša Hercega.

Besedeš je diplomirao na katedri za mađarski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu. Bio je glavni i odgovorni urednik čuvenog književnog časopisa „Uj Symposium”, urednik je i osnivač elektronskog književnog časopisa „zEtna”. Pored diplome, Gradska biblioteka „Karlo Bijelicki” objavila je knjigu pesama Ištvan Besedeša pod naslovom „Kokon”. Knjiga je dvojezična, na srpskom i mađarskom, a prevod potpisuje dr Draginja Ramadanski. Inače, Gradska biblioteka preuzela je od Džepnog pozorišta „Berta Ferenc”, koje je prestalo da postoji, autorska prava za dodelu nagrade koja nosi ime znamenitog akademika i književnika, nekadašnjeg direktora Gradske biblioteke Janoša Hercega.

- Kada govorimo o Janošu Hercegu, moram istaći da je pre nekoliko godina podignuta bista (Janoša Hercega) ispred zgrade Gradske biblioteke „Karlo Bijelicki”, odmah do Laze Kostića i Veljka Petrovića. To su tri velikana somborske, ali i domaće književnosti. Mislim da je sasvim normalno da jedna institucija kakva je Gradska biblioteka preuzme, odnosno da obezbedi na neki način bezbednije finansiranje „Podunavskih dana Janoša Hercega” i da pored „Veljkovih dana” i „Dana Laze Kostića”, nastavi od naredne godine priređivanje te manifestacije, naravno uz pomoć grada Sombora - kazao je direktor biblioteke **Vladimir Jerković**.

Nagradu „Herceg Janoš” 2000. godine utemeljilo je Džepno pozorište „Berta Ferenc”, koje je iznenada, u februaru ove godine, prestalo da postoji. Odluka o dobitniku nagrade doneta je još krajem prošle godine.

- Bilo bi šteta da već dodeljena nagrada ostane neuručena i za to smo tražili partnera. Našli smo ga u Gradskoj biblioteci „Karlo Bijelicki”. Nadamo se da će uz pomoć grada ova nagrada nastaviti da živi, tako što je Gradska biblioteka preuzela osnivačka prava - rekao je **Jožef J.**

Fekete, jedan od osnivača i nekadašnji predsednik sada nepostojećeg Džepnog pozorišta.

- Osim što izuzetno poštujem otvorenost, delatnost i životno delo Janoša Hercega, poseban značaj priznanju daje činjenica da je neguje zajednica u Zapadnoj Bačkoj. To je za mene važno, jer ovde žive moje kolege, prijatelji, autori. Kao Senčanin, mogu da kažem da me ne dotiče da je slika „Bitka kod Sente” u Somboru, a ne u Senti. Druga važna stvar za mene je motiv mora, ali me zapravo oduvek intrigiralo Panonsko more. Da je nestala samo polovina tog mora, danas bi Telečka brda bila jedan mali arhipelag. Iako bi tada Senta bila pod morem, moje rodno mesto, Gornji Breg, bilo bi ostrvce u tom arhipelagu - rekao je **Ištvan Sekelj**, svetski poznati pijanista poreklom iz Sombora, koji je izveo nekoliko kompozicija. Predstavljene su i nove knjige **Marije Vašadi** i **Jožefa J. Feketea**, alias **Efemerija Silver**. Pokrovitelj manifestacije bio je grad Sombor.

FT

PORODICA TODOROV DAROVALA GRADSKOM MUZEJU „LEGAT PORODICE VUIĆ”

OD ŠPENADLE DO DOKTORSKE DIPLOME

• Priča o Vuićima biće dopunjena prvom porodičnom monografijom

Gradski muzej Sombor dobio je na poklon legat, koji čini blizu 300 najrazličitijih predmeta čiji je darodavac porodica Todorov iz Sombora. Tim povodom 29. septembra u izložbenim prostorijama u prizemlju GMS otvorena je izložba „Legat porodice Vuić”.

- Dve su reči koje karakterišu legat. Jedna je poverenje, druga je hrabrost. Poverenje da se nekome, u ovom slučaju Gradskom muzeju Sombor, pokloni na trajno čuvanje i staranje deo života ličnog, porodičnog, građanskog, svakolikog. Poverenje nije nešto što dolazi na mah, ad hoc ili spontano, to je dugi niz godina preispitivanja merenja i za i protiv, dok se u jednom trenutku ne donese pozitivna odluka. Hrabrost je ustupiti deo ličnog, nečeg što se decenijama mukotrpno sticalo, od materijalnih dobara do statusa u društvu, od obične špenadle do doktorske diplome, od lepeze do kućnog srebra, sve ono što u sebi i iza sebe nosi odlike ličnog samo njemu pripadajućem, osobnom. I kada ova dva pojma ili reči dostignu, rekli bi smo jezikom nauke „kritičnu masu”, pretvaraju se u najlepšu osobinu koju čovek nosi u sebi - darivanja. Tako treba gledati i na

M. Ljuboja, B. Mašulović i bračni par Todorov

legat porodice Todorov, ali i svih onih legata koje baštini Gradski muzej - kazao je direktor GMS **Branimir Mušulović** na otvaranju izložbe.

Predmeti koji su nekada pripadali porodici Vuić biće i deo stalne muzejske postavke.

- Veoma mi je drago što otvaramo izložbu „Legat porodice Vuić”. Prema istorijskim podacima to je jedna od najstarijih srpskih porodica, a prema kasnijim izvodima, jedna od najbogatijih porodica u Somboru u drugoj polovini 19. veka, pored porodica Falcione i Lalošević. Rodonačelnik porodice, Jovan Vuić stariji, bio je jedan od inicijatora Srpske čitavnice i njen prvi blagajnik, a 50 godina je bio prenumerant Matice srpske. Porodica Vuić je decenijama negovala tradicije vrednosti srpskog naroda. Poštovanje naroda i države, pravoslavlja i denacionalizma bogatilo su njihov duhovni život. Pretrpeli su najteže trenutke oduzimanja imovine posle Drugog svet-

skog rata, svesni da u životu postoje vrednosti koje niko ne može oduzeti, a to su znanje, zdravlje, čast i vera u Boga. Stavljajući interese države ispred ličnih razvijali su kod svojih potomaka osećaj da je opšte važnije od pojedinačnog. Naslednici Vuićevih su svesni da ne treba postavljati pitanje „Šta nam je darovao Sombor?”, već „Šta sam ja (mi) darovao(li) Somboru?”. Verujemo zato da će ovaj legat biti povod za brojna istraživanja u najširem mogućem društvenom kontekstu. Priča o Vuićima biće dopunjena prvom porodičnom monografijom u Somboru i verovatno veoma brzo predstavljena somborskoj javnosti. Ovaj legat sa 300 eksponata bogati materijalnu i duhovnu vrednost našeg grada, povezuje prošlost, sadašnjost i budućnost, otkriva korene postojanja građanske klase i življenja na ovim prostorima - kazala je **Nada Todorov**.

Izložba će biti otvorena do 26. oktobra.

T. S.

ČEDOMIR JANIČIĆ USPEŠAN NA KNJIŽEVNIM KONKURSIMA

NAGRADE ZA PROZU I POEZIJU

Protokle nedelje su održani „Dani Petra Kočića” u Doljevcu kraj Niševa povodom sto godina od upokojenja ovog pripovedača. Tim povodom je raspisan i konkurs za najlepšu ljubavnu priču „Mrguda”, nazvan po poznatoj Kočićevoj pripovesti. Prispelo je 165 priča, a žiri (**Ana Miletić, Jasna Milenović i Boško Lomović**) je nagradio tri. Prva nagrada je pripala Dušanu Đorđeviću iz Vranja za priču „Stanikino belo grlo”, drugu je dobio Čedomir Janičić, istoričar umetnosti iz Sombora za priču „Simon i Pola”, a treću Dragana Mrđa sa Novog Beograda za „Ivanjsku noć”. Ova Janičićeva priča objavljena je i u najnovijem Letopisu Matice srpske (Knjiga 498, sveska 3, sep-

tembar 2016.), u poglavlju „Proza i poezija”. Priča „Simon i Polav” Čedomira Janičića koji priče i pesme objavljuje u književnim časopisima, može se pročitati na internet strani www.korzoportal.com u rubrici „Vikend priče”.

Na Presingov konkurs za Regionalni zbornik socijalno angažovane poezije prispelo je oko 1.200 pesama 300 autora, od kojih se u konačnom izboru našlo 49, a među njima je i pesma Čedomira Janičića. Urednici su se vodili idejom da prilikom izbora uvrste one pesme i autore koji su uspeali da zadovolje visoke estetske kriterijume, kao i da na relevantan način progovore jezikom društvenog angažmana.

T. S.

БЕРБЕР У СУБОТИЦИ ГОВОРИО О ПЕТРУ КОЧИЋУ
СТОГОДИШЊИЦА СМРТИ
ЗНАМЕНИТОГ ПИСЦА

У Српском културном центру „Свети Сава” у Суботици одржана је јавна трибина посвећена српском књижевнику и националном раднику Петру Кочићу, а поводом сто година од његовог упокојења у Београду 1916. године. О односу Иве Андрића према

Кочићу и његовом књижевном раду говорио је проф. др **Милош Ђорђевић** из Београда, а о Кочићу и Ђорђевићевој драми „Укупација”, која казује о животу Кочићевом, о његовој борби за права српског народа и о патњима Кочићевим, беседио је проф. др **Стојан Бербер**. Пред бројном публиком освежена су сећања на овог знаменитог писца и на његове довитљиве Крајишнике, а посебно на Давида Штрпца, тог популарног Кочићевог сељака који се духовито и лукаво супротстављао аустроугарској власти и исмевао је, а некадашњу стварност повезао у драми са данашњицом. Неколике анегдоте из Кочићевог живота испричао је Суботичанима и проф. др **Дргољуб Гајић**, дугогодишњи наставник Учитељског факултета у Сомбору.

J. 3.

